

KTI-notat nr.: 66 /2008 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Mainstream Norway AS/Endring av konsesjonsvilkår, regulering av Dyping- og Sennvatnet	
Fylke/kommune:	Nordland/Steigen	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:
Dato:	16 DES 2008	
Vår ref.:	NVE 200701016-25	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til økt regulering av Dypingvatnet og regulering av Sennvatnet i Steigen kommune, Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Hoveddata	4
Uttalelser til søknaden	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	16
Alternativ søknad	19
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	19
NVEs vurdering	23
NVEs konklusjon	25
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	26

Sammendrag

Mainstream Norway AS har søkt om å øke kapasiteten i vannmagasinet til settefiskanlegget Dyping som ligger i Steigen kommune i Nordland. Begrunnelsen for tiltaket er å sikre vanntilførselen til settefiskanlegget i tørre perioder og dermed unngå søknader om midlertidige tillatelser til å gå under LRV. Settefiskanlegget har i dag tillatelse til å regulere Dypingvatnet med 0,8 meter jf. konsesjon av 08.06.2000. I 2004 fikk anlegget tillatelse fra Fiskeridirektoratet til å øke produksjonen av settefisk fra 1 mill. stk til 2,5 mill. stk. Anlegget oppga da i søknaden at de ikke trengte mer vann til anlegget, og NVE krevde derfor ikke konsesjonsbehandling av økningen, men la til grunn at selskapet måtte holde seg innenfor de reguleringsgrensene som var fastsatt i konsesjonen. I de senere årene har det likevel vist seg at vannmagasinet er for lite i forhold til vannforbruk, og selskapet søker derfor om å utvide magasinvolumet

Mainstream Norway AS har lagt frem to alternative løsninger for å øke reguleringsmulighetene.

I det først omsøkte alternativet var planen å bygge ny inntaksdam i Sennvatnet, regulere Dypingvatnet mellom LRV på kote 126,6 og HRV på kote 128 og regulere Sennvatnet mellom LRV på kote 124,2 og HRV på kote 128. I tillegg ble det søkt om å drifte anlegget uten slipp av minstevannføring. Dette vil gi et sammenhengende vannspeil for Dypingvatnet og Sennvatnet når vannstanden er over kote 126,6, mens vannspeilene er separert ved vannstander lavere enn dette.

Etter høringsrunden og NVEs befaring kom Mainstream Norway AS med et nytt alternativ. I denne søknaden er det planlagt å regulere Dypingvatnet mellom kote 128,4 og kote 126, mens Sennvatnet forblir uregulert. Denne søknaden vil begrense konfliktnivået og er i følge søker det mest aktuelle alternativet.

Dypingmarkas brukere går i mot oppdemming av Sennvatnet. I tillegg har kommunen, fylkesmannen og Reindriftsforvaltningen uttalt i sine høringsuttalelser at oppdemmingen av Sennvatnet vil være uheldig i forbindelse med ferdsel for dyr og mennesker som benytter området.

Det fremgår av høringsuttalelsene at det største konfliktnivået ligger i oppdemmingen av Sennvatnet. Dette gjelder beslaglegging av areal og virkninger på landskap, friluftsliv og redusert fiskebestand. Ved å ta regulering av Sennvatnet ut av planene vil konfliktnivået reduseres betydelig. NVE har på denne bakgrunn gjort vurderingen ut fra det minst konfliktfylte alternativet, dvs. kun regulering av Dypingvatnet.

I Dypingvatnet er det påvist hekking av storlom som er registrert som sårbar i den norske rødlista. Den største trusselen for storlom er habitatforringelse. Dersom det ikke blir gitt tillatelse til ytterligere oppdemming og det stilles krav om høy vannstand i hekkeperioden, er NVE av den oppfatning at hensynet til storlom er ivarettatt.

Det er en relativt grovvokst ørretstamme i Dypingvatnet. Mainstream Norway AS har i samråd med grunneierne sagt seg villig til å kultivere vannet etter en ev. konsesjon. Dette er et tiltak som uansett kan pålegges i medhold av ev. konsesjonsvilkår, men NVE ser det som en fordel at selskapet allerede nå viser velvilje for å gjøre slike tiltak på frivillig basis dersom det er nødvendig.

NVE mener at en økt regulering vil sikre grunnlaget for videre drift og arbeidsplasser knyttet til anlegget. NVE vurderer samlet sett en økt regulering av Dypingvatnet i form av ytterligere senking av LRV til å være et miljømessig akseptabelt inngrep. Dette under forutsetning av at det tas hensyn til storlom under hekkeperioden.

NVE mener fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Mainstream Norway AS tillatelse til å regulere Dypingvatnet med med 2 meter mellom HRV på kote 128 og LRV på kote 126. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Mainstream Norway AS, datert 16.07.2007:

Mainstream Norway AS har i dag tillatelse til uttak av vann og regulering av Dypingvatnet i Steigen kommune i Nordland fylke i forbindelse med produksjon av smolt.

Grunnet behov for større vannreservoar søkes det herved om følgende:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å bygge ny inntaksdam på kote 126 i Sennvatnet*
- *å regulere Dypingvatnet mellom LRV på kote 126,6 og HRV på kote 128. NV er på kote 127*
- *å regulere Sennvatnet mellom LRV på kote 124,2 og HRV på kote 128. NV er på kote 124,2*
- *å drifte anlegget uten slipp av minstevannføring*

2. Etter forurensningsloven om tillatelse til:

- *gjennomføring av tiltaket*

Hoveddata

	<i>Eksisterende regime</i>	<i>Nytt regime</i>
<i>Nedbørfelt (km²)</i>	3,8	4
<i>Isohydatverdi (l/s*km²)</i>	59	59
<i>Middelvannføring (l/s)</i>	224	236
<i>Midlere årstilsig (mill.m³/år)</i>	7,06	7,44
<i>Utnyttbart årstilsig</i>	6,07	6,91
<i>Økt utnyttbar årstilsig</i>		0,849
<i>Alminnelig lavvannføring (l/s)</i>	28	29
<i>Brutto fallhøyde (m)</i>	Ca. 110	Ca. 110
<i>Slukeevne, turbiner (l/s)</i>	260	260
<i>Installert effekt (kW)</i>	140	140
<i>Magasinvolum totalt (mill. m³)</i>	0,476	1,062
<i>Magasinprosent (%)</i>	6,5	14,5
<i>Årsproduksjon (GWh)</i>	ca 0,91	ca 1,04

”

Uttalelser til søknaden

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Steigen kommune fattet følgende vedtak i plan og ressursutvalget den 02.10.2007:

”Vedtak:

1. Steigen kommune ber NVE om vedta et manøvreringsreglement i Dypingvatnan som gir en forutsigbar produksjon av smolt ved Mainstream Norway avd. Dyping i tråd med selskapets produksjonsvolum . Kommunen legger vekt på at vanninntaket gjøres slik at naturinngrep blir begrenset og gjort på en skånsom måte, samt at hensyn til øvrig næringsliv og friluftsliv blir tilfredsstillende ivarettatt.
2. NVE bes vurdere vannbehovet for smoltproduksjonen sett i forhold til muligheter for bruk av sjøvann/resirkulert ferskvann før en tillatelse til ytterligere oppdemming /nedtapping i Sennvatnet og Dypingvatnet gis. Vurderingen må ta hensyn til at nedbørsdataene var kjent ved første gangs søknad om neddemming, garantien fra Smolt 2000 om at vannforbruket ikke ville øke ved økningen i smoltproduksjon fra 1

mill til 2,5 mill, og at smoltproduksjon er et viktig grunnlag for arbeidsplasser i Steigen.

3. Ved en eventuell tillatelse til nedtapping /oppdemming bør følgende forhold vurderes:

- Det må pålegges å rydde hele den regulerte sonen for alle trær og busker før oppdemming.
- Det bør pålegges en utsetting av fisk i vannet
- Forskjellen mellom HRV og LRV på 3,8 meter bør minskes for å redusere det synlige inngrepet i landskapet.
- Det bør ikke gis tillatelse til tapping av vann til kraftproduksjon utover primærbehovet til smoltanlegg/vannforsyning.
- Det må tilrettelegges for fortsatt ferdsel over eidet mellom Sennvatnet og Dypingvatnet ved en bro, en vold eller lignende.

Fra saksutredningen som lå til grunn for vedtaket refererer vi videre:

"Steigen kommune skal behandle søknaden som en uttalelse etter vannressursloven. Det er ønskelig fra NVE med begrunnede synspunkter på om planene bør gjennomføres, ev. valg av alternativer eller begrensninger i planene. Det ønskes også forslag til avbøtende tiltak som kan redusere skadene ved gjennomføring av planene samt forslag til ev. vilkår. Kommunen bes også om å omtale forhold til kommuneplanen og gi en oversikt over forholdet mellom den omsøkte plan og de lokale interessene. Hvis konsesjon etter vannressursloven gis må kommunen også behandle saken som en dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Det forventes en egen søknad om dette seinere.

Bakgrunn:

For å få innsikt i saken gjengis her kort noen vedtak/hendelser i forbindelse med regulering av Dypingvatnet siden smolt 2000 første gang søkte om å få etablere smoltanlegget:

Smolt 2000 søkte i 1998 om tillatelse til nedtapping av Dypingvatnet for å produsere 1. mill smolt i året. Plan og ressursutvalget behandlet saken den 27.11.98 med følgende enstemmige uttalelse:

"Steigen kommune ved plan - og ressursutvalget har følgende merknader til søknad fra SMOLT 2000 A/S om konsesjon for produksjon av settefisk i Dypingspollen;

1. Det må søkes om dispensasjon fra kommuneplanens bestemmelser om arealbruk, da omsøkte settefiskanlegg ligger i LNF- 1 område - der byggeaktivitet ikke tillates.
2. Demningen må ikke lages høyere enn at dagens vannlinje i hovedsak opprettholdes, slik at lavtliggende myrer ikke oversvømmes. Dette vil gi en reguleringshøyde på anslagsvis 50- 60 cm.
3. Demningen må utformes slik at den glir inn i landskapet og dekkes med naturlige materialer som torv, naturstein o.l.
4. Demningen må ha en slik konstruksjon at det er mulig for gytefisk å passere ved god vannføring."

Den 15.02.00: behandlet Plan- og ressursutvalget søknaden etter vassdragsloven:

"Steigen kommune ved plan- og ressursutvalget har følgende merknader til søknaden fra Smolt 2000 i forbindelse med behandlingen etter vassdragsloven:

- 1. Utvalgets tidligere merknader til oppdemningen av Dypingsvatnet er nå i stor grad tatt til følge av SMOLT 2000.*
- 2. De positive ringvirkningene av et smoltanlegg er mye større enn de beskjedne inngrepene anlegget medfører.*
- 3. Steigen kommune anbefaler derfor at SMOLT 2000 gis tillatelse til vann uttak og regulering av Dypingvatnet som beskrevet i søknaden.*

Behandling av byggetillatelsen til demningen etter Plan og bygningsloven delegeres utbyggingsleder."

Etter at anlegget var ferdig kom det flere klager på utførelsen. Etter en befaring fra kommunen den 30.11.01 ble det påpekt at skog og kratt ikke var ryddet før oppdemming. All skog som stod i det beltet som var demt opp stod således under vann. Det var heller ikke satt opp vannstandsmåler ved dammen som viser høyeste regulerte vannstand og laveste regulerte vannstand slik det var pålagt i tillatelsen. Demningen skulle bygges etter vedlagte tegninger slik at fisk kunne passere i flomperioder, men var ikke tilfredsstillende utført i henhold til tegningen. Mellom Sennvatnet og Stengvatnet lå vannrøret midt i bekken og krysser den flere steder uten å være gravd ned. Det ble påpekt at dette kunne skape problemer for gytefisk og at det var unødig skjemmende.

Anmerkningene fra kommunen ble etter en stund delvis rettet. NVE, som ansvarlig for tilsyn med anlegget, var to ganger på befaring og sier i sin siste rapport fra 10.10.2003 at opprettingstiltak i all hovedsak var tilfredsstillende ivaretatt.

Smolt 2000 søker høsten 2002 om lov til å tappe Dypingvatnet under LRV. De skriver i sin søknad at behovet for å tappe ned Storvatnet skyldes driftsproblemer i en innkjøringsfase for smoltanlegget/minikraftverket der de med uhell tappet bort buffer i vannet. Dette kombinert med en tørr sommer og høst. De beklager sterkt det inntrufne og gjør alt for å begrense vannforbruket. De sier videre at til neste år vil slike problemer unngås fordi de er kjent med hvordan anlegget fungerer og slike overraskelser vil ikke oppstå. Den 26.11.2002 behandlet Plan- og ressursutvalget søknaden om å underskride LRV (laveste regulerte vannstand) og ga følgende enstemmige uttalelse:

"Uttalelse til søknad om underskridelse av LRV i Dypingvatnet /Dypingvatnet:

Steigen kommune ved Plan - og ressursutvalget forutsetter at søknaden om en så stor nedtapping er et unntakstilfelle, og at anlegget fra og med neste sommer forholder seg til konsesjonsvilkårene og tilpasser driften etter disse. Det må øyeblikkelig settes opp en målestav der vannstanden av alle til enhver tid kan leses av, også når vannet er tappet ned under LRV."

Uttalelse til konsesjonssaken

I januar 2004 søkte Smolt 2000 AS om utvidelse av konsesjon for produksjon av settefisk av laks og ørret ved selskapets anlegg i Dyping fra 1 mill stk til 2,5 mill stk. Søker oppga at den

økte produksjonen ikke vil medføre økt ferskvannsforbruk, fordi en vil bruke mer sjøvann, resirkulert ferskvann etc.

Steigen kommune ga følgende uttalelse til søknaden:

"Steigen kommune har ingen innvendinger om at det gis konsesjon til økt produksjon av settefisk under de forutsetninger som framkommer i søknaden. Vi forutsetter da at den økte produksjonen ikke fører til økt vannuttak fra Dypingvatnet. Steigen kommune viser i den sammenheng til brev av 26.11.03 fra NVE om denne saken. Vi er kjent med at det tidligere har vært snakk om å søke om å flytte demningen, og å øke reguleringshøyden i Dypingvatnet. Det understrekes nå fra Smolt 2000 at det ikke er behov for mer ferskvann enn det som i dag ligger i tillatelsen fra NVE. Vi vil derfor understreke at en eventuell framtidig søknad om ytterligere oppdemming av Dypingvatnet vanskelig kan bruke økt ferskvannsbehov til settefiskproduksjon som et argument for en slik oppdemming. Med disse forbehold anbefaler vi at søknaden om utvidelse av konsesjon for settefisk innvilges. "

Sommeren 2007 ble det på ny søkt om tillatelse til underskridelse av LRV. Mainstream Norway skriver at de har store tekniske problemer med sin sjøstasjon og at dette kombinert med en tørr sommer og stor produksjon av smolt gjør at de søker om å få underskride LRV med 1 m. NVE har på noen vilkår gitt tillatelse til en slik nedtapping av vannet.

SAKSOPPLYSNINGER:

Søknaden om en ytterligere oppdemming begrunnes med følgende:

1. Mainstream Norway AS avd. Dyping (tidligere Smolt 2000 AS) har pr. 08.06.00 tillatelse til uttak av vann og regulering av Dypingvatnet med 0,8 m heving i forhold til normal vannstand. Det har vist seg at det i tørre perioder har vært problemer med å skaffe nok driftsvann til å opprettholde smoltproduksjonen på anlegget. Dette førte blant annet til at søkeren i desember 2002 måtte søke om midlertidig senking av vannstanden og fikk da tillatelse til å gå 1,3 m under LRV. Nedslagsfeltet gir i midlere avrenning ca. 200 l/s, hvilket er tilstrekkelig for anleggets produksjon. Problemet er at bufferen er for liten, dvs. at i tørre perioder tappes vannet for hurtig ned. Et større vannmagasin vil løse dette problemet.
2. Vannveien til fiskeanlegget er også vannkilde for vannverk ved Dyping. Dette er et offentlig vannverk som forsyner lokalmiljøet i Dyping. Muntlig avtale om levering av vann til et gårdsbruk, fiskemottak, grendehus og 20 boliger. Vannverket krever maks 2 l/s.
3. Anlegget er i dag kombinert smolt - og kraftproduksjonsanlegg. Trykkoverskuddet på vannet utnyttes i dag i kraftverk på tilførselsledningen. Et større reservoar vil kunne gi større kraftproduksjon og mer inntjening for søkeren.

Oppdemmingen begrunnes med at det i tørre perioder har vært problemer med å skaffe nok driftsvann til å opprettholde smoltproduksjonen ved anlegget. Hovedbegrunnelsen for søknadene om underskridelse av LRV både i 2002 og 2007 var imidlertid ikke tørt vær, men tekniske problemer kombinert med lite nedbør. Alle vanndata i området var også kjent da tillatelsen til bygging ble gitt i 2000. Det er allikevel forståelig at Mainstream ønsker å ha handlingsrom ved drift av smoltanlegget og at de ønsker å få mer inntjening fra kraftproduksjonen. Når det gjelder vannverket (som for øvrig er privat og ikke offentlig slik

det står i søknaden) var dette et viktig argument for å gi tillatelse til oppdemming i 2000, men med et forbruk på 2 l/s er vanskelig å se at det er et sterkt argument for en ytterligere oppdemming.

Forholdet til kommuneplanens arealdel

Dypingvatnet og Sennvatnet ligger i kommuneplanens arealdel i sone LNF 1. Områder hvor bygging ikke er tillatt. Området har følgende bestemmelser:

Områder med særlig viktige landbruk, natur og friluftsverdier.

Innenfor områdene LNF 1 tillates ikke spredt bolig-, ervervs-, eller fritidsbebyggelse eller andre tiltak i strid med LNF formålet, samt fradeling eller bortfesting til slike formål, da det foreligger særlig viktige interesser innen jordbruk, skogbruk, reindrift, jakt, fiske, natur, friluftsliv og landskapsestetiske hensyn, mv. I temakart rekreasjon, medfølgende planen er området definert som et viktig friluftsområde.

Virkninger på natur, miljø og samfunn

Biologisk mangfold

Dett biologiske mangfoldet er undersøkt og kartlagt av biolog. Rapporten derfra konkluderer med at det berørte området ikke har spesielle nasjonale eller regionale botaniske verdier som rødlistede arter eller prioriterte naturtyper. Vegetasjonstypene og naturtypene i området er blant de vanligste i dette området og har vid utbredelse i Nordland. Konsekvensen av dette tiltaket vil dermed begrense seg til tap av arealer med naturlig vegetasjon som følge av neddemming.

Fisk

Det er utført fiskeundersøkelser av et kompetent firma. Rapporten derfra viser at reguleringen vil forstyrre viktige deler av gyteforholdene for fisken i de to vatna. Dypingvatnet og Sennvatnet vil i deler av sommerhalvåret være et felles basseng. I perioder med nedtapping vil elva mellom vatna bli tørrlagt. En demning ved utløpet av Sennvatnet vil også hindre fisk i å gyte på utløpselva. Rapporten konkluderer med at det etter reguleringen sannsynligvis må settes ut fisk for å opprettholde fiskebestanden.

Utover disse to rapportene er det ikke foretatt ekstern vurdering av virkningene av neddemmingen. Dette synes noe mangelfullt. Særlig gjelder dette i forhold til friluftsliv og landskapsestetiske forhold. I temakart rekreasjon medfølgende kommuneplanens arealdel er for eksempel området definert som et viktig friluftsområde. Slik søknaden er utformet vil oppdemmingen stenge eksisterende sti og all ferdsel over eidet mellom Dypingvatnet og Sennvatnet ved HRV, ved at vannet vil stå en meter høyere enn i dag.

I søknaden skrives det videre at "landskapet i mindre grad vil bli berørt av tiltaket". Dette er en påstand mange vil være uenige i. Det er søkt om å få regulere deler av det nye magasinet med opptil 3,8 m. Til sammenligning vil den mye omtalte neddemmingen av Forsanvatnet bli på 5 m hvis konsesjon gis som forutsatt. En slik forskjell på 3,8 meter vil oversvømme forholdsvis store områder. I disse områdene vil strandsonen framstå som gjørmehull ved lav vannstand. Dette vil åpenbart gi et lite tiltalende estetisk inntrykk.

Vurdering

Smoltanlegget i Dyping er et moderne anlegg som på flere måter er et eksempelanlegg. Dette gjelder bla. utnyttelse av vannet i et minikraftanlegg før bruk til smoltproduksjon. Anlegget gir viktige arbeidsplasser i Steigen og er en vesentlig del av grunnlaget for lakseproduksjonen til Mainstream Norway. Steigen kommune var svært positiv til den opprinnelige søknaden om konsesjon.

Som gjennomgangen over viser har imidlertid vannuttaket i Dypingvatnet ikke vært problemfritt. Utførelsen av oppdemmingen var på flere punkter ikke i tråd med intensjonen i søknaden og med kommunens forventning den gangen tillatelse ble gitt. Smoltanlegget i Dyping har også hatt flere runder med underskridelse av LRV samtidig som smoltproduksjonen er økt fra 1 mill. til 2,5 mill. Det er også et faktum at Smolt 2000 allerede ved bygging av anlegget planla en seinere søknad om oppdemming av Sennvatnet. En avgreining av røret er for eksempel lagt klart for tilkobling der demningen nå er planlagt.

Det kan derfor stilles spørsmål ved om hvorfor det ikke ble søkt om hele den planlagte reguleringen fra starten av, inkludert produksjonsøkningen fra 1 mill til 2.5 mill smolt. Det hadde vært mer ryddig i forhold til den bit for bit utbyggingen det er lagt opp til.

En tillatelse til å regulere vannstanden med 3,8 meter uten et manøvreringsreglement vil føre til årlige nedtappinger for å utnytte muligheten for kraftproduksjon. En kan derfor forvente et større vannforbruk enn nødvendig til smoltproduksjon og vannverk. Konsekvensen vil bli at den regulerende sonen vil bli godt synlig store deler av året. Oppdemmingen vil derfor forventes å framstå som et vesentlig inngrep i landskapet. Ved fullt magasin vil inngrepet i landskapet oppfattes som mindre. Dette vil imidlertid føre til at stien/overgangen over eidet mellom Storvatnet og Sennvatnet blir stengt.

Kommunen har ikke kompetanse til å vurdere vannbehovet for smoltproduksjonen sett i forhold til muligheter for bruk av sjøvann/resirkulert ferskvann. En slik uavhengig vurdering bør gjøres før det tillates ytterligere oppdemming/nedtapping i Sennvatnet og Dypingvatnet. Vurderingen må ta hensyn til at nedbørsdataene var kjent ved første gangs søknad om neddemming, forsikringene fra Smolt 2000 om at vannforbruket ikke ville øke ved økningen i smoltproduksjon fra 1 mill til 2,5 mill. og at smoltproduksjon er et viktig grunnlag for arbeidsplasser i Steigen. Det bør ikke gis tillatelse til tapping av vann til kraftproduksjon utover primærbehovet til smoltanlegg/vannforsyning."

Fylkesmannen i Nordland i brev av 26.10.2007

"I vår høringsuttalelse fokuserer vi i hovedsak på de miljøverdiene som vil bli mest negativt påvirket av de omsøkte reguleringene: Fisk og ferskvannsbiologi, landskap og friluftsliv. I tillegg vil forholdet til mulig hekking av rødlistearten storlom (hensynskrevende) bli omtalt spesielt.

Fisk og ferskvannsbiologi

På grunnlag av prøvegarnfiske utført av Nordnorske Ferskvannsbiologer vurderes Dypingvatnet til å ha en tynn ørretbestand med betydelig overvekt av stor fisk. Rekrutteringen til bestanden er lav grunnet begrenset tilgang på gytebekker/gyteareal. Det eneste gyteområdet av betydning finnes i utløpselva mellom Dypingvatnet og Sennvatnet. Eksisterende demning og

"fisketrapp" i utløpet er vanskelig å passere for yngel som skal vandre tilbake til Dypingvatnet fra gyteområdene lenger ned i elva.

I motsetning til i Dypingvatnet vurderes ørretbestanden i Sennvatnet til å være såpass tett at den kan karakteriseres som overbefolket. Ørreten kjønnsmodner tidlig og veksten er betydelig lavere enn i Dypingvatnet. Den tette bestanden skyldes gode gytemuligheter både i innløpselva og utløpselva.

En mangel ved miljøundersøkelsene er at det ikke er gjennomført prøvegarnfiske for å kartlegge status for ørretbestanden i Langvatnet. Det er heller ikke gjort noen vurdering av konsekvensene av reguleringen på denne bestanden. I følge høringsuttalelsen til "Dypingmarkas brukere" gyter ørreten i Langvatnet i utløpselva fra Sennvatnet som vil bli tørrlagt ved en eventuell regulering.

Dersom det blir gitt tillatelse til de omsøkte reguleringene vil dette få store negative konsekvenser for ørretbestandene i Dypingvatnet, Sennvatnet og Langvatnet. På grunn av tørrlegging og neddemming av det aller meste av tilgjengelige gytestrekninger vil rekrutteringen til ørretbestandene bli sterkt redusert. Betongdammen i utløpet av Sennvatnet vil bli et permanent vandringshinder.

En regulering av Sennvatnet på 3,8 meter vil i de første årene gi en "reguleringseffekt" med økt næringstilgang til ørreten. Etter hvert vil erosjon/utvasking i reguleringssonen og periodevis tørrlegging av de produktive grunntområdene langs vatnet føre til redusert tilgang på næring og oppholdssteder for ørreten. En regulering av Dypingvatnet med 1,4 meter vil gi noe av de samme effektene som i Dypingvatnet, men i mindre målestokk.

Landskap og friluftsliv

Tørrlegging av utløpselva fra Sennvatnet, betongdammen i utløpet av Sennvatnet og reguleringssonene langs Sennvatnet og Dypingvatnet vil bli synlige inngrep for de som oppholder seg i området. Det samme gjelder vannveger/-rør dersom de ikke tildekkes/graves ned. Spesielt vil reguleringssonen langs Sennvatnet med en høyde på opptil 3,8 m bli et skjemmende inngrep når vatnet er tappet ned mot LRV. Reguleringssonene som inngrep i landskapsbildet er i liten grad omtalt i søknaden.

Friluftslivskvalitetene henger nøye sammen med miljøtema som landskap, fisk og vilt. Negative konsekvenser for disse verdiene påvirker derfor også friluftslivet. I søknaden står det at tiltaket ikke vil være til hinder for jakt, fiske og friluftsliv, men at reguleringen vil kunne gjøre forholdene for isfiske verre. Her mener vi at de negative konsekvensene for utøvelse av friluftsliv, jakt og fiske sannsynligvis vil bli betydelig større enn beskrevet i søknaden. Dette gjelder spesielt fiskemulighetene som vil bli sterkt redusert på grunn av tilnærmet bortfall av gytemulighetene for ørreten i Dypingvatnet, Sennvatnet og Langvatnet med påfølgende nedgang i bestandene. Elgbestanden og elgjakta i området vil også kunne bli negativt påvirket på grunn neddemming av deler av trekkveien for elg som går mellom Sennvatnet og Dypingvatnet, jf. Naturbasen.

Mulig hekking av Storlom

I følge høringsuttalelsen til "Dypingmarkas brukere" skal rødlistearten storlom (hensynskrevende) ha hatt tilhold i Dypingmarka i generasjoner. Det finnes imidlertid ikke dokumentasjon på om den hekker i området. Etter Fylkesmannens vurdering bør det før

konsesjonssøknaden ferdigbehandles gjennomføres en kartlegging for å bekrefte eller avkrefte om storlom hekker i Sennvatnet eller Dypingvatnet. Storlom er klassifisert som hensynskrevende på den nasjonale rødlista for arter. Under hekkingen som foregår helt ned mot vannkanten og i perioden fra isen går til ca. 1. juli vil den være svært sårbar for endringer i vannstanden. En kartlegging av mulige reirplasser for storlom må foregå i hekketida på våren/forsommeren.

Konklusjon

Med forbehold om at rødlistearten storlom har hekkeplasser i Sennvatnet eller Dypingvatnet ser det ikke ut til at miljøverdier av nasjonal betydning vil bli negativt berørt av den omsøkte reguleringen. For å få avklart om storlom hekker i de to aktuelle innsjøene mener vi det bør gjennomføres en kartlegging i hekkeperioden våren 2007. Dersom det blir dokumentert hekking er det viktig at det i en eventuell konsesjon blir stilt vilkår om at innsjøen(e) er oppfylt og at vannstanden er stabil i hekkeperioden.

Høringsuttalelsene fra brukere og rettighetshavere i området viser at det er stor lokal motstand mot regulering av Sennvatnet og ytterligere regulering av Dypingvatnet. Vi ber NVE om å vektlegge uttalelsene fra "Dypingmarkas brukere", styret i Dyping Grendelag, Steigen kommune og Reindriftsforvaltningen i Nordland i den videre konsesjonsbehandlingen. Dette gjelder også forslagene til avbøtende tiltak, jf. pkt 3 i vedtaket av 02.10.07 fra Steigen kommune.

I likhet med Steigen kommune ønsker Fylkesmannen at NVE vurderer vannbehovet for smoltproduksjonen sett i forhold til muligheter for bruk av sjøvann/resirkulert ferskvann før en eventuell tillatelse til ytterligere oppdemming/nedtapping av Sennvatnet og Dypingvatnet gis. NVE bør også vurdere forslaget fra "Dypingmarkas brukere" om utredning av alternativ utbyggingsløsning med elveinntak på Heia (gammelt vannverksbasseng) og med nivåregulering fra Dypingvatnet."

Nordland Fylkeskommune behandlet saken i fylkesrådet 14.12.2007 og fattet følgende vedtak:

”

1. Nordland fylkeskommune er positive til tiltaket da det vil medføre en sikrere vanntilførsel til fiskeproduksjon, kraftproduksjon og til vannverket.
2. Fylkesrådet ber NVE om å ta inn i konsesjonsbetingelsene de forholdene som kommunen påpeker. I tillegg vil fylkesrådet presisere at det som avbøtende tiltak for fiske må utplasseres stedegen fisk i de berørte vannene.
3. Nordland fylkeskommune ber NVE vurdere tiltak som kan redusere de negative konsekvensene for:
 - Rødlistearten Storlom
 - Friluftsliv
 - Landskap

Hvis det er nødvendig, må det vurderes utarbeiding av tilleggsutredninger for disse temaene.

4. *Tiltaket synes ikke å være i konflikt med verneverdige kulturminner, men fylkeskommunen viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd."*

Vi refererer videre følgende saksutredninger:

"Kort sammendrag

Totalt sett mener fylkesrådet at en økt regulering av Dypingvatnet og ny regulering av Sennvatnet vil sikre at Mainstream AS får nok ferskvann til fiskeproduksjon og kraftproduksjon. Tiltaket vil også sikre vann til vannverket på Dyping. Fylkesrådet ser samtidig at det er noen uavklarte konsekvenser, og ber derfor NVE vurdere avbøtende tiltak for fisk, og om det skal gjennomføres tilleggsutredninger for friluftsliv, landskap og rødlistearten Storlom.

Utfyllende sammendrag

Lokalt kan tiltaket medføre mindre negative konsekvenser for bruk av området, landskapets opplevelse og muligheten for å drive friluftsliv som for eksempel fiske. Avbøtende tiltak som utplassering av stedegen fisk, kan motvirke dette.

Videre er det uavklart om det hekker storlom i området, noe som bør undersøkes nærmere. Det kan da stilles vilkår i en eventuell konsesjon som sikrer at tiltaket ikke får unødvendige negative konsekvenser for storlom.

Ut over dette registreres det at det er lokal motstand mot tiltaket, men ut fra foreliggende kunnskap synes ikke tiltaket å være i konflikt med regional politikk.

Når det gjelder forholdet til kulturminner synes ikke planen å være i konflikt med verneverdige kulturminner, men fylkeskommunen viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Tiltaket vil ha positive virkninger i form av at Mainstream AS sikrer nok ferskvann til fiskeproduksjon, kraftproduksjon og til vannverket på Dyping.

Fylkesrådets vurdering

Fylkesrådet ser at tiltaket lokalt kan medføre mindre negative konsekvenser for bruk av området, landskapets opplevelse og muligheten for å drive friluftsliv som for eksempel fiske. Fylkesrådet er enige i fylkesmannen i Nordland sin vurdering om at forholdet til rødlistearten storlom må avklares.

Forholdet til friluftsliv og landskap i området er etter fylkesrådets mening svakt utredet, og det bør derfor vurderes om det skal gjennomføres tilleggsutredninger for disse temaene.

I en eventuell konsesjon ber fylkesrådet om at det vurderes hvilke avbøtende tiltak som kan gjennomføres slik at de miljømessige kostnadene ved tiltaket reduseres. Dette inkluderer utplassering av stedegen fisk.

Fylkesrådet ser også at tiltaket vil ha positive virkninger i form av at Mainstream AS sikrer nok ferskvann til fiskeproduksjon, kraftproduksjon og til vannverket på Dyping. Disse samfunnsmessige positive sidene må vektlegges i NVE sin endelige vurdering av søknaden om konsesjon."

Fiskeridirektoratet i Nordland uttaler i brev av 25.07.2007

"Fiskeridirektoratet region Nordland er bedt om å gi uttalelse til søknad fra Mainstream Norway AS avd. Dyping om økt regulering av vannkilde til settefiskanlegg i Steigen kommune Nordland. Fiskeridirektoratets rolle i slike saker er å påse at interessene til havbruks- og fiskerinæringen blir ivaretatt ved behandlingen av søknaden. Vår vurdering begrenser seg derfor til disse forhold.

Havbruk

Havbruksnæringen, og da først og fremst oppdrett av laks og ørret, er etter hvert blitt en betydelig næringsaktør i dette området. Mainstream Norway AS står for en stor del av denne virksomheten og driver flere anlegg med produksjon av settefisk, matfisk i sjø og slakteri/pakkeanlegg.

Gode og stabile rammebetingelser og logistikk er avgjørende for havbruksnæringens muligheter til å opprettholde driften og utvikle seg i framtiden. De tradisjonelle primærnæringene i området er gått sterkt tilbake i antall årsverk de senere år. Dette er imidlertid delvis kompensert ved at havbruksnæringen har hatt en vekst i samme periode. Denne næringens betydning for sysselsetting og aktivitet bør etter vår mening vektlegges tungt ved behandling av søknaden.

Fiskeri

Det drives en del tradisjonelt fiskeri i området (Sagfjorden), for det meste av lokale fiskere. Fiskeridirektoratet region Nordland kan ikke se at de tiltak som her er omsøkt vil ha noen innvirkning på denne næringen."

Reindriftsforvaltningen Nordland uttaler i brev av 20.09.2007

"Det omsøkte området ligger innenfor Ståjggo -Håbmer reinbeitedistrikt. Distriktet har kommet med egen uttalelse i saken (vedlegg). Området det aktuelle kraftverket og regulering er planlagt blir hovedsakelig benyttet av Eira Siida som er den sørligste driftsgruppen i reinbeitedistriktet. Området på nord og vestsiden av Dypingvatnet er tradisjonelt brukt som vinterbeiteområde, og som flyttlei og trekk til mer sentrale vinterbeiteområder utover mot Saurfjord. Reinen har også naturlig trekk forbi Dypingvatnet. Dagens situasjon er at flytting på nordsiden av Dypingvatnet er vanskeliggjort som følge av andre inngrep i terrenget. Det er imidlertid viktig for distriktet å kunne passere på vestsiden av vatnet.

Noe beiteareal, samt muligheten for reintrekk mellom Sennvatnet og Dypingvatnet vil bli ødelagt som følge av heving av Sennvatnet. Dette er en konsekvens av at de to vannene vil bli en sammenhengende vannflate og dermed bli et hinder for rein.

På side 13 i søknad om endringer av konsesjon for Mainstream Norway er samiske interesser omtalt i punkt 3.12: "Det er ingen samiske interesser knyttet til området"

Reindriftsforvaltningen ser behov for å presisere at dette ikke er riktig, og stiller spørsmål ved de undersøkelser som er gjort. Reindriftens tradisjonelle bruk for området er beskrevet i reindriftens arealbrukskart og viser både trekk/flyttlei og beitebruk tydelig.

Selv om Ståjggo-Håbmer reinbeitedistrikt har interesser i området, ser vi allikevel ikke at heving av vannstanden i Sennvatn vil medføre store konsekvenser for reindriften.

Dersom det skal avholdes befaringer eller utføres ytterligere undersøkelser om området ber vi om at Reinbeitedistriktet blir kontaktet.

Utover dette har Reindriftsforvaltningen ingen merknader til saken."

Sametinget uttaler i brev av 10.09.2007:

"Sametinget befarte det omsøkte området 06.09.2007 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner. Vi har derfor ingen merknader til søknaden."

Statens vegvesen uttaler i brev av 21.08.2007:

"Vi har ingen merknader til denne søknaden."

Dypingmarkas brukere har uttalt følgende i brev av 11.10.2007

"Innledning

Mainstreams mål er å øke volumet på vannmagasinet ved å demme opp Sennvatnet 3.8m.

Ifølge søknaden viser nye målinger normal vannstand i Dypingvatnet 127 moh og Sennvatnet 124,2 moh. Dvs. differanse på 2,8 m. Dermed vil Dypingvatnets nivå øke med 1 m fra normal vannstand med 3,8 m oppdemming av Sennvatnet.

Muntlig avtale mellom grunneiere og Mainstream har vært ei maksimal oppdemming på 2,5 m med 30 cm terskel mellom Sennvatnet og Dypingvatnet.

Det foreligger pr 10.10.07 ingen skriftlig avtale mellom Mainstream og grunneiere. Vedlagt ligger et skriv der 4 av 5 berørte grunneiere nekter Mainstream oppdemming av Sennvatnet med 3.8 meter. (Vedlegg 1)

Oversikten over eiendomsforhold er i tillegg feil i søknaden.

Miljørapport

Det stilles spørsmålstegn til store deler av kapittel 3 i søknaden; virkning for miljø naturressurser og samfunn.

3.5 Fisk og ferskvannsbiologi

Utløpsbekken i Sennvatnet vil forsvinne. Dette vil og ødelegge gytemuligheter for fisk i Langvatnet. (Dette er overhode ikke nevnt i søknaden). All gyting/reproduksjon av fisk i Dypingvatnet og Sennvatnet vil bli ødelagt som følge av at elva mellom vatnene forsvinner.

3.6 Flora og fauna

Søknad: Tiltaket vil ikke ha konsekvenser for flora og fauna.

Naturlig trekkvei for vilt blant annet elg mellom Sennvatnet/Dypingvatnet vil bli borte. Dypingsmarka har og gjennom generasjoner vært tilholdssted for Storlom som er en "rødlistart"

3.7 Landskap

Søknad: Landskapet vil i mindre grad bli berørt av tiltaket. 65 000 m² landareal blir lagt under vann. Nivåregulering av Sennvatnet vil føre til et svart dødt sumpområde mellom og rundt vatnene. Bekken mellom Dypingsvatnet/Sennvatnet samt bekken ut av Sennvatnet vil forsvinne ut av landskapet. En 4 meter høy betongdemning ved utløpet av Sennvatnet vil være svært skjemmende.

3.8 Kulturminner

Søknad: Det er ingen kjente eller registrerte kulturminner i området

Det er registrert gammel samisk bosetning i området Sennvatnet/Dypingvatnet. Data ble registrert av kulturkontoret i Steigen kommune i 1994 på anmodning av riksantikvaren.

3.9 Landbruk

Søknad: Det drives ikke landbruk i området.

Det er flere landbrukseiendommer som har skogteiger i området. Det har vært drevet uttak av skog nord for Dypingsvatnet/Sennvatnet. Tilkomst til dette med traktor vil bli borte både sommer og vinter. Det nedtappede området vil i tillegg være til fare for beitende husdyr, pga sump.

3.11 Brukerinteresser

Søknad: Området er lite brukt til jakt, fiske og friluftsliv. Tiltaket vil ikke være til hinder for slike aktiviteter, men reguleringen vil kunne gjøre forholdene for isfiske verre.

Området har gjennom generasjoner aktivt vært brukt til jakt, fiske og friluftsliv: Elgjakt småviltjakt, fiske, bærplukking og skigåing. (Et av få områder i grenda som egner seg til skigåing pga. topografi) All ferdsel over eidet mellom Sennvatnet og Dypingvatnet vil bli stengt. Turkassen\trimkassen ved langvatnet hadde i fjor over 500 registrerte besøk. Det vil ved høy vannstand i Dypingsvatnet/Sennvatnet være svært vanskelig å gå langs vannkanten pga skog. Området er i arealplanen til kommunen definert som viktig friluftslivsområde.

3.15 Konsekvenser av ev. alternative utbyggingsløsninger

Søknad: Ingen andre alternative løsninger er planlagt

Et elveinntak på Heia der gamle vannverkbasseng har vært vil ha økt nedslagsfeltet rundt 100 % fra dagens nedslagsfelt. Dette kan løses ved et basseng/elveinntak med nivåregulering fra Dypingvatnet. Slik løsning finnes ved Mainstream Norways anlegg på Leines i Steigen. Dette er etter vår mening et mye mindre naturinngrep som vil gi bedre utnytting av det totale vassdraget.

Nåværende konsesjon

Mainstream (tidligere Follalaks/Smolt 2000) v/ Philip Van. Dijk har visst manglende oppfølging av vilkår for dagens konsesjon. Synlig nivåindikering (målestav) som viser LRV - HRV i Dypingvatnet mangler. Skog og kratt i reguleringssonen er ikke ryddet. Vi stiller og

spørsmålstegn til minstevannføring i elv mellom Dypingvatnet og Sennvatnet. I tillegg krysser vannrøret bekken flere plasser mellom Sennvatnet og Stengvatnet og ødelegger gytemuligheter for fisken. Det har og vært klaget på at røret ligger åpent i terrenget uten noe form for overdekking store deler av veien fra Dypingvatnet til sjøen. Dette kunne vært gjort mye mer skånsomt.

Vi vil minne om at Smolt 2000 ved tidligere utvidelse av konsesjon fra fra 1 mill til 2.5 mill har uttalt at de ikke har behov for mer ferskvann enn det som ligger i dagens godkjenning fra NVE.

En kan dermed stille spørsmål om denne søknaden kun er for å sikre kraftproduksjon.

Konklusjon:

Vi går sterkt imot at Mainstream gis konsesjon til oppdemming av Sennvatnet med ytterligere oppdemming av Dypingsvatnet. Vi ser ingen argumenter som skal kunne forsvare en slik ødeleggelse av området rundt Sennvatnet/Dypingvatnet. Vi krever derfor alternative løsninger utredet."

Som vedlegg til høringsuttalelse fra Dypingmarkas brukere, ligger en uttalelse fra grunneierne:

"Den muntlige avtalen er brutt. Det vil medføre alt for store ødeleggelser av både natur og ørretbestanden i Dypingmarka. Det finnes andre alternativer som gir mindre naturinngrep.

Hilsen alle berørte grunneiere"

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 14.05.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

INNLEDNING:

Når det gjelder avtalen med grunneierne fra 02.01.06 var det allerede tatt høyde for at vannet skulle demmes opp og grunneierne gav sitt samtykke gjennom, se pkt 2.1 videre gir grunneierne MN rett til oppdemming og utvidelse av vannmagasinet inkludert Sennvatnet. Dette forhold er mer spesifisert i tilleggsavtale med grunneierne fra 16.01.08

Uttalelse fra Steigen Kommune, Leinesfjord 02.10.07

Vi skal ikke bruke det økte vann reservoar til å produsere kraft. Vi kjører anlegget slik at vi kun produserer strøm på det vannet vi bruker på fisken. Vi skal heller ikke bruke mer vann. Det vi sliter med er at i perioder med lite nedbør tappes vannet for fort ned. Så det er selve bufferen som er for små. Ved den omsøkte utbyggingen vil vannvolumet faktisk bli dobbelt så stor.

Når det gjelder vannforbruket har vi gjort flere endringer og forbedringer i senere tid. Alle sjøpumpene er skiftet i sjøstasjonen og røropplegget er forbedret. Dette gjorde vi før årsskiftet og har fungert feilfritt. Denne stasjonen har vi hatt problemer med siden oppstart. Ellers har vi fått bygd om oksygeneringen til uteavdelingen og fått delvis resirkulering i inneavdelingen.

I tillegg har vi gått over til et nytt konsept for produksjon av 0-åringer. Dette gir oss en overgang til sjøvann etter ca 4 uker mot 9 uker på tradisjonelt vis. Alle disse tiltakene gjør det slik at vi ikke bruker mer vann. Men p.g.a. av et for lite vannmagasin, vil vi komme til å være nødt til å søke om dispensasjon for å underskride LRV. Derfor ønsker vi den omsøkte utbyggingen.

Steigen Kommunens vedtak: "Forskjellen mellom HRV og LRV på 3,8 m. bør minskes for å redusere det synlige inngrepet i landskapet". Gjelder punkt 3

Dette blir vanskelig. Vi ønsker samme høyde for da kan en tappe ned i hovedsak Storvatnet og all tilsig til Sennvatnet kan gå til oppbyggingen av vannvolumet til Storvatnet også. Men plusset er at nivået i Storvatnet vil reguleres dobbelt så sent som tidligere. Dette fordi vannbufferen vil være dobbelt så stort. Ved en slik utbygging kan Sennvatnet fungere som en reserve.

Uttalelse fra Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø gitt 25.07.07:

"Dersom det blir gitt tillatelse til de omsøkte reguleringene vil dette få store negative konsekvenser for ørretbestandene i Dypingsvannet, Sennvatnet og Langvannet."

Mainstream Norway AS hevder at med de tiltak som iverksettes blir det feil å omtale de negative konsekvensene som store vi er inneforstått med at reguleringen vil endre ørretbestandenes vilkår, men å omtale dem som store er feil.

"Reguleringssonene som inngrep i landskapsbildet er i liten grad omtalt i søknaden"

Mainstream Norway AS vil her vise til vilkår i tidligere konsesjon og oppfølging og krav fra Steigen kommune hvor dette er behørig behandlet. Ut fra den gjennomgående ordlyden i Fylkesmannens uttalelse tillater vi oss å minne om at Dypingsvannet allerede er oppdemt og at det kun er et tilleggsareal på ca.2530 kvm. Målt i % vil Dypingsvannet øke med 0.435 %.

"Elgbestanden og elgjakta i området vil også kunne bli negativt påvirket på grunn av neddemming av deler av trekkveien for elg som går mellom Sennvatnet og Dypingsvannet, jf. Naturbasen."

Mainstream Norway AS ønsker å bemerke at elgbestanden som forholdsvis "ny" art i den stedege faunaen så langt har vist bemerkelsesmessig god tilpassningsevne og sannsynligvis klare denne "hindringen".

"En kartlegging av mulige reirplasser for storlom må foregå i hekketida på våren/forsommeren"

Mainstream Norway AS har engasjert virksomhet med rette kompetanse for å vurdere hvorvidt storlom hekker ved Sennvatnet og/eller Dypingsvannet og i så fall vurdere hvilke tiltak som muliggjør en sameksistens.

Uttalelse på vegne av "Dypingsmarkas brukere" avgitt 10.10.07.

"Ifølge søknaden viser nye målinger normal vannstand i Dypingsvannet 127 moh. Og Sennvatnet 124,2 moh. Dvs. differanse på 2,8 m. Dermed vil Dypingsvannets nivå øke med 1 m fra normal vannstand med 3,8 m oppdemming av Sennvatnet". " 65000 kvm landareal blir lagt under vann"

Mainstream Norway AS vil her vise til vedlagte utredning vedr. reguleringsforhold utarbeidet av Senior Sivilingeniør E. Grann-Meyer.

"Det foreligger pr. 10.10.07 ingen skriftlig avtale mellom Mainstream og Grunneierne"

Mainstream Norway AS vil vise til tinglyste avtaler med grunneierne datert 02.01.06 og 16.01.08.

"All gyting /reproduksjon av fisk i Dypingsvannet og Sennvatnet vil bli ødelagt som følge av at elva mellom vatnene forsvinner".

Mainstream Norway AS innser at gytemulighetene for ørretbestanden reduseres, uten at den helt blir ødelagt som det hevdes i innsigelsen. Det er i en tileggsavtale med grunneierne tatt med et eget punkt om utsetting av fisk, som skal gjennomføres etter råd fra kompetent faglig hold.

"Det har vært drevet uttak av skog nord for Dypingsvannet/Sennvatnet. Tilkomst til dette med traktor vil bli borte både sommer og vinter"

Mainstream Norway AS har i kontakt med grunneierne som også er skogeiere ikke oppfattet at dette i stor grad blir problematisk.

"Det er registrert gammel samisk bosetting i området Sennvatnet/Dypingsvatnet. Data ble registrert av kulturkontoret i Steigen kommune i 1994 på anmodning av riksantikvaren"

Mainstream Norway AS har vært i kontakt med Una Elstad sametinget 8270 Drag som opplyser at befarer er foretatt og ingen registrering av samiske kulturminner innenfor det området søknaden gjelder.

Brev fra "Dypingsmarkas brukere" til NVE datert 25.12.07

Mainstream Norway AS har mottatt kopi av brev fra "Dypingsmarkas brukere" med tittel "Brudd på konsesjonsvilkår"

Vi oppfatter ikke dette som en innsigelse vi skal kommentere i forbindelse med omsøkte tiltak.

Vi oppfatter dette som et partsinnlegg for på hvilken måte Mainstream Norway AS har oppfylt konsesjonsvilkårene i nåværende tillatelse.

Vi vil ovenfor NVE vise til de befaringer som NVE har gjennomført den 27.05.02 og 10.10.03. og den dialog og de tiltak som er iverksatt.

Avslutningsvis vil Mainstream Norway AS avd. Dyping nok en gang uttrykke at vi innenfor rimelighetenes grense vil bidra også på momenter som ikke er satt som vilkår i nåværende og eventuell fremtidig tillatelse.

Vi ønsker å minimalisere skadevirkninger, og om mulig forbedre og legge forholdene bedre til rette for øvrige brukere av området. Mainstream Norway AS avd. Dyping ber samtidig om forståelse for det faktum at skal vi kunne skape arbeidsplasser, verdier og virksomhet i Steigen er vi avhengig av å kunne nytte de naturlige ressurser som ligger her. Men gjennom hele vår virksomhet søker vi å gå frem så skånsomt som mulig og at den utviklingen vi bidrar til er bærekraftig.

Alternativ søknad

Etter høringsrunden og NVEs sluttbefaring kom Mainstream Norway AS med følgende alternativ i brev av 29.07.2008

"Vi har i vårt tilleggsforslag som vi forutsetter kan behandles innenfor vår nåværende søknad utarbeidet en plan som bygger på følgende forutsetninger: Utgangspunkt i fast målepunkt Vest om demning - topp fast bolt 128 moh. Som tilsvarer vår nåværende godkjente høyeste regulerte vannstand (HRV)

- *Vi søker HRV til 128.4 moh.*
- *Vi søker LRV til 126.0 moh tilsvarende høyde som vi tidligere har omsøkt og har fått godkjent i våre dispensasjonssøknader.*

Reguleringshøyden for Storstvatnet vil da være innenfor 2,40 meter. "

Etter NVEs oppfatning ligger disse endringene med noe endrede reguleringshøyder i Dypingvatnet innenfor hva som kan behandles uten at de må sendes på ny høring. Endringene er 40 cm høyere vannstand enn først omsøkt og 60 cm lavere vannstand. Ut fra foreliggende søknad, høringsuttalelser og befaring mener NVE at beslutningsgrunnlaget er tilfredsstillende.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Mainstream Norway AS er eid av Cermaq ASA, et internasjonalt konsern med ca. 3300 ansatte. Mainstream Norway AS er et oppdrettskonsern som driver med mat- og settefiskproduksjon av laks og ørret. Hovedkontoret ligger i Nordfold i Steigen kommune.

Om søknaden

Mainstream Norway AS har en tillatelse fra 08.06.2000 til uttak av vann og regulering av Dypingvatnet med en heving på 0,8 meter i forhold til normalvannstand som etter nye innmålinger ligger på kote 127,2. Gjeldende tillatelse har følgelig for høye fastsatte verdier, men reguleringsintervallet på 80 cm i form av oppdemming ligger fast. Etter nye målinger skal HRV være på kote 128,0. Dette har likevel ingen praktisk betydning. Tillatelsen gjelder et vannuttak inntil 8,5 m³/min.

Opprinnelig søknad

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge ny inntaksdam ved utløpet av Sennvatnet, regulere Dypingvatnet mellom LRV på kote 126,6 og HRV på kote 128, regulere Sennvatnet mellom LRV på kote 124,2 og HRV på kote 128 og drifte anlegget uten slipp av minstevannføring. Dette alternativet er det som høringsuttalelsene har tatt utgangspunkt i.

Alternativ søknad

Med utgangspunkt i fast målepunkt vest om demning, topp fast bolt innmålt til kote 128 moh, som tilsvarer nåværende godkjente høyeste regulerte vannstand (HRV), søkes det om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å regulere Dypingvatnet mellom HRV på kote 128,4 og LRV på kote 126,0, dvs, en reguleringshøyde på 2,40 meter.

En endring av reguleringshøyden, både som omsøkt og siste alternativ vil i følge selskapet sikre vann til settefiskanlegget i perioder med lite nedbør.

Ut i fra søkers prioritering av alternativ, innkomne høringsuttalelser og NVEs inntrykk fra befaring, vil vi i vår vurdering ta utgangspunkt i det endrede alternativet da først omsøkte løsning hadde et meget høyt konfliktnivå. Dette er også i samsvar med søkers prioritering.

Beskrivelse av området

Dypingvatnet, også kalt Storvatnet, ligger i Steigen kommune i Nordland, ca. 10 mil nordvest for Fauske. Fra nordvestenden av Dypingvatnet går det en bekk på ca. 100 meter ned til Sennvatnet som igjen drenerer ut i Dypingpollen i Sagfjorden. På sør - og østsiden av Dypingvatnet er nedbørfeltet bratt med fjelltopper opp mot 876 meter over havet. Langs vestsiden av vatnet er det flatere, med lyngvegetasjon, myrer og noen små tjern. Rundt vatnet består skogen hovedsakelig av bjørk og furu.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det går en enkel grusvei fram til Dypingvatnet. Området er i dag preget av eksisterende regulering og vannuttak. Det er fortsatt en del sår i terrenget etter inngrepene, og det går en til dels godt synlig vannledning i elva og ned til fjorden. I bekken mellom Sennvatnet og Dypingvatnet er det bygd en fiskepassasje i terskelen som demmer opp Dypingvatnet, men denne fungerer trolig i begrenset grad når det er lav vannstand i Dypingvatnet. Det er videre lagt et rør i bunn av samme terskel som skal sikre noe minstevannføring, men ved lav vannstand fungerer dette dårlig.

Teknisk plan

Reguleringer

Det ble først søkt om regulering av både Sennvatnet og Dypingvatnet. Denne planen anses som nevnt nå som mindre aktuell.

I den alternative søknaden søkes det om å regulere Dypingvatnet med HRV på kote 128,4 og LRV på kote 126, dvs. at vannstanden heves med 0,4 m i forhold til dagense HRV og senkes 1,2 m i forhold til dagens LRV.

Inntak

Eksisterende inntak i Dypingvatnet skal brukes.

Vannledning

Eksisterende vannledning skal brukes.

Kraftstasjon

Eksisterende kraftverk benyttes som tidligere. Kraftverket ligger på toppen av en nivåtank til settefiskanlegget, der trykkoverskuddet utnyttes i to peltonturbiner. Det er til enhver tid fiskeproduksjonens behov for vann som styrer kraftproduksjonen.

Veier

Det er ikke behov for nye veier.

Hydrologiske virkninger

Mainstream Norway AS utnytter i dag et nedbørfelt på 3,8 km² til sitt vannuttak. Middelvannføringen ved inntaket er 224 l/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til ca. 28 l/s. 5 persentil sommer- og vintervannføring er på henholdsvis 29 l/s og 19 l/s. Det er søkt om å drifte anlegget uten slipp av minstevannføring. Dagens magasinivolum er på 476 000 m³. Med nye omsøkte reguleringshøyder vil dette volumet øke til ca. 1 140 000 m³.

Arealbruk og eiendomsforhold

Arealet som demmes opp ved 0,4 m heving av vannstanden vil være begrenset, men enkelte flater myrpartier vil bli berørt.

I følge dokumentasjon fremlagt av Mainstream Norway AS den 29.07.2008 har søker og grunneiere hatt et møte 28.07.2008 der de har kommet til enighet om alternativ løsning med kun regulering av Dypingvatnet. NVE anser dokumentasjonen som tilfredsstillende, men vil understreke at eventuelle uenigheter mellom søker og grunneiere om reguleringsintervallene er av privatrettslig art som må løses direkte mellom dem, ev. i rettsapparatet.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området ligger i et LNF - område. Dersom det gis konsesjon må søker foreta nødvendig avklaring direkte med kommunen.

Samlet plan (SP)

Vassdraget er ikke omtalt i Samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet og det er ikke kjent at det kommer i konflikt med andre verneplaner.

Inngrepsfrie områder

Utbyggingen vil ikke påvirke INON områder.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i høringsuttalelsene som var basert på at også Sennvatnet ble regulert:

Steigen kommune ber NVE om å vedta et manøvreringsreglement for Dypingvatnet. Kommunen ber også om at NVE vurderer vannbehovet for smoltproduksjon sett i forhold til muligheter for bruk av sjøvann og resirkulert ferskvann før en tillatelse til ytterligere regulering gis. Kommunen mener at forskjellen mellom HRV og LRV på 3,8 meter bør reduseres og at det ikke bør gis tillatelse til regulering for kraftproduksjon. I tillegg mener kommunen at NVE bør vurdere forhold som utsetting av fisk, opprydding rundt vannet og tilrettelegging av ferdsel mellom Sennvatnet og Dypingvatnet.

Fylkesmannen i Nordland mener at miljøverdier av nasjonal betydning ikke blir berørt av inngrepet. Fylkesmannen har da tatt forbehold om at storlom ikke hekker i Dypingvatnet. De mener derfor at det

bør gjennomføres en kartlegging i hekkeperioden til storlom våren 2007. Dersom det blir dokumentert hekking av storlom mener fylkesmannen at det er viktig at Dypingvatnet er oppfylt og at vannstanden er stabil i hekkeperioden. Fylkesmannen ønsker at NVE vurderer vannbehovet for smoltproduksjon sett i forhold til muligheter for bruk av sjøvann og resirkulert ferskvann før en ev. tillatelse gis.

Nordland fylkeskommune er positive til tiltaket og ber om at de forholdene som kommunen påpeker blir ivaretatt. Fylkesrådet presiserer at det som avbøtende tiltak for fisk må utplasseres stedegen fisk i de berørte vannene. Fylkeskommunen ber NVE vurdere de negative konsekvensene for storlom, friluftsliv og landskap.

Fiskeridirektoratet i Nordland mener at næringens betydning for sysselsetting og aktivitet bør vektlegges tungt ved behandling av søknaden.

Reindriftsforvaltningen i Nordland bemerker at noe beiteareal samt muligheten for trekkvei mellom Dypingvatnet og Sennvatnet vil bli ødelagt som følge av heving av Sennvatnet.

Sametinget har ikke registrert samiske kulturminner i influensområdet.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Dypingmarkas brukere går sterkt i mot en oppdemming av Sennvatnet og ytterligere oppdemming av Dypingvatnet. De påpeker at det ikke finnes noen skriftlig avtale mellom Mainstream Norway AS og grunneierne om oppdemming av Sennvatnet. De gjør oppmerksom på at all gyting av fisk mellom Dypingvatnet og Sennvatnet vil gå tapt hvis Sennvatnet oppdemmes som omsøkt, i tillegg vil en oppdemming der 65 000 m² landareal blir lagt under vann virke skjemmende på landskapet. De mener også at en oppdemming som omsøkt vil påvirke tilkomst med traktor for uttak av skog og nedtappingen vil skape nye sumpområder som kan være til fare for husdyr. Dypingmarkas brukere sier seg ikke enig i søknadens uttalelse om at området er lite brukt i forbindelse med friluftsliv. Dypingmarkas brukere gjør oppmerksom på at det er registrert en gammel samisk bosetning i området. Det er også lagt fram et alternativt forslag om utnyttelse av vassdraget i høringsuttalelsen.

Som vedlegg har Dypingmarkas brukere lagt frem dokumentasjon som etter deres mening viser at muntlig avtale mellom grunneier og Mainstream Norway AS er brutt. Grunneierne mener det finnes andre alternativer som gir mindre naturinngrep.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE mener er de viktigste fordelene og ulempene ved tiltaket:

Fordeler

- En regulering av Dypingvatnet vil gi sikrere vanntilførsel for smoltproduksjon i perioder med lite nedbør.
- Tiltaket vil være med på å sikre arbeidsplasser i Steigen kommune
- Tiltaket vil gi verdiskapning lokalt

Ulemper

- Fisk og gyteforhold vil kunne bli noe negativt påvirket

- Reguleringen vil påvirke landskap og friluftsliv negativt
- En økt regulering vil få noe negativ effekt på storlom som hekker i Dypingvatnet. Oppdemming over dagens nivå kan ødelegge eksisterende hekkeplasser.

NVEs vurdering

Mainstream Norway AS avd. Dyping har siden 08.06.2000 tillatelse til uttak av vann inntil 8,5 m³/min og oppdemming og regulering av Dypingvatnet med 0,8 m.

I den opprinnelige søknaden om økt regulering var Sennvatnet tatt med i reguleringen. Etter å ha vurdert uttalelser og reaksjoner knyttet til denne søknaden utarbeidet Mainstream Norway AS et nytt alternativ. Dette innebærer økt regulering i Dypingvatnet og utelatelse av Sennvatnet. Mainstream Norway AS har vurdert dette alternativet til å dekke vannbehovet til settefiskanlegget i tørrår og ser nå på dette som det mest aktuelle alternativet sett i forhold til konfliktnivå. NVE har som nevnt lagt dette siste alternativet til grunn i vår vurdering.

NVE mener at økt regulering av Dypingvatnet er en betydelig økning av vannmagasinet tatt i betraktning at økningen fra 1 mill. til 2,5 mill. sjødyktig settefisk i følge søknaden forut for tillatelsen fra Fiskeridirektoratet fra 2004 ikke skulle føre til økt behov for uttak av ferskvann til anlegget. Det har imidlertid vist seg at dette ikke har medført riktighet, og selskapet ser seg derfor nødt til å søke om tillatelse til økt regulering for å sikre vanntilgang til anlegget. I følge selskapet vil en da unngå fremtidige behov for midlertidige tillatelser til å gå under fastsatt LRV. NVE vil til dette bemerke at det er søkers ansvar å sørge for at fiskemengde i anlegget er tilpasset den vanntilgang som nedbørfeltet gir. Uttak av vann har ligget over det som lå til grunn for NVEs tillatelse av 08.06.2000. NVE vil derfor presisere at uavhengig av utfall av denne søknaden forventer vi at selskapet holder seg til fastsatte reguleringsgrenser. Det kan ikke forventes at det i fremtiden gis tillatelse til midlertidig nedtapping under LRV når vannuttak har vært høyere enn forutsatt. Ved eventuell konsesjon vil det bli satt krav om installasjon av vannmåler slik at selskapet kan dokumentere sitt vannforbruk.

Hydrologi

Steigen kommune går ikke i mot endring av konsesjonsvilkårene, men stiller seg likevel kritisk til søknaden med hovedargument i at Mainstream Norway AS 20.06.2003 søkte om utvidelse av konsesjonen for produksjon av settefisk fra 1 mill stk til 2,5 mill stk uten økt uttak av vann. NVE har hatt et møte med Mainstream Norway AS høsten 2008 med fokus på tilsig fra nedbørfeltet og kapasitet på eksisterende og planlagt reguleringsmagasin. Ut i fra dagens forbruk for vannforsyning i smoltanlegget mener NVE at magasinkapasiteten ikke tilfredsstiller behovet til settefiskanlegget i tørrår. Etter befaringsundersøkelse spurte NVE maksimalt vannforbruk til settefiskanlegget. Mainstream Norway AS svarte i e-post av 10.11.2008 det i verste fall ville komme opp mot 15 m³/min i en kort periode i slutten av juli og begynnelsen av august. Ved fullt magasin og uten tilsig vil det ta ca. 53 dager å tappe ut magasinet med maksimalt uttak på 15 m³/min.

Selskapet oppgir at gjennomsnittsforsyning av driftsvann vil ligge på ca. 8 m³/min. NVE har på bakgrunn av reguleringskurver for vannmerke 165.6.0.1001.1 Strandåa kommet til at i de aller fleste år vil reguleringsmagasinet ha mer enn stort nok volum til planlagt vannforbruk, men i tørrår med gjennomsnittlig vannforbruk er magasinvolument ned mot det som er nødvendig. Søker bør derfor vurdere ytterligere tiltak for å redusere vannforbruket.

Dataene som er lagt til grunn for beregninger av middelvannføring er hentet fra notat om tilsig og forbruk utredet av søkers konsulent av 31.07.2008. Som vannbesparende tiltak har settefiskanlegget

mulighet til å sette fisk over på sjøvann under smoltifiseringsprosessen. Dette er med på å senke forbruket av ferskvann i den mest kritiske perioden på sensommeren slik anlegget driftes i dag.

Kommunen mener at NVE bør vurdere å vedta et manøvreringsreglement for Dypingvatnet. Ved en konsesjon vil dette være en del av vilkårene. Reguleringshøyder og tillatt vannuttak vil være fastsatt.

Selv med kun regulering av Dypingvatnet mener NVE at Mainstream Norway AS skal unngå driftsproblemer når de planlegger drift og uttak av vann fra reguleringsmagasinet basert på lite nedbør og tørrår. Fra dokumentasjon tilsendt fra søkers konsulent E. Grann-Meyer kan Dypingvatnet reguleres slik at magasinet er fullt 1. juni.

Biologisk mangfold

De negative virkningene en regulering vil ha for fisk blir påpekt av alle innsendte høringsuttalelsene. De fiskeribiologiske undersøkelsene viser at det er en tynn bestand med overvekt av stor fisk i Dypingvatnet. Ved å senke Dypingvatnet ytterligere vil en større del av littoralsonen tørlegges og leveområdene for ørretens næringsdyr vil reduseres. Mainstream Norway AS skriver i sin kommentar til høringsuttalelser at de har gjort en tilleggsavtale med grunneierne der Mainstream Norway AS påtar seg å sette ut fisk og utsettingen skal gjennomføres etter råd fra kompetent faglig hold.

En redusert ørretbestand kan ha noe negativ påvirkning på storlom alt etter hvor mye ørretbestanden blir redusert. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring og dette kan ha noe betydning for fisk som gyter i bekk mellom Sennvatnet og Dypingvatnet. For at Dypingvatnet skal ha noe naturlig rekruttering fra Sennvatnet bør eksisterende terskel ombygges slik at fisk lett kan vandre opp ved overløp. Et slikt tiltak eventuelt i kombinasjon med utsetting, vil etter vårt syn ivareta fiskebestanden.

NVE mener det ikke bør pålegges å sette ut mer fisk i Dypingvatnet uten at en først undersøker hvordan et eventuelt forandret reguleringsregime vil påvirke den naturlige ørretbestanden i Dypingvatnet. Utsetting av fisk bør vurderes ut i fra næringstilgang og rekrutteringspotensial. Ev. pålegg om utsetting av fisk vil likevel ligge under fylkesmannens ansvarsområde gjennom standardvilkår for naturforvaltning.

I følge høringsuttalelsene til Dypinmarkas brukere skal storlom hekke i området. Storlom med unger har blitt filmet av en av Dypinmarkas brukere og sendt til NVE. Det er gjort to opptak sommeren 2008. Det første opptaket viser en enkelt storlom, mens det andre opptaket som er filmet 2. august viser et storlom-par med en unge. På opptaket sveipes kameraet opp slik at en ser Litj-Skjolden. I undersøkelse gjort av Nordnorske ferskvannsbiologer 30. mai 2008 ble det ikke registrert verken storlom eller smålom. Undersøkelsene er gjort på en tid av året som storlomen ofte ligger på reiret og storlom på reir er vanskelig å oppdage. Ut fra opptak gjort 2. august 2008 mener NVE at det likevel har vært hekking av storlom. Habitatforringelse er den største trusselen mot opprettholdelsen av storlombestanden. I den norske rødlista antas det en bestandsnedgang på 10 % og storlomen kategoriseres som sårbar. Storlomen begynner vanligvis å trekke inn til hekkelassene fra slutten av april når vannet er isfritt. Eggene legges i fra først i mai til først i juli og rugetiden er 4 uker. Ungene forlater reiret i løpet av et par døgn, men kan bruke reiret til hvile og varme den første tiden. NVE mener at de negative konsekvensene for storlom i stor grad kan reduseres ved at Dypingvatnet holder en jevn høy vannstand med små variasjoner i rugetiden og et par uker etter at ungene har kommet på vatnet. Tilsendt film dokumenterer at storlom klarer å få fram unger slik vatnet reguleres i dag, selv om dette ikke er optimale forhold.

Storlomen har rede helt nede ved vannkanten og det er spesielt oppdemming av vann som vil ha negativ effekt. En oppdemming av Dypingvatnet utover dagens HRV øker sannsynligheten for at

antall naturlige reirplasser blir redusert. NVE har mottatt tilleggsinformasjon om hvordan Mainstream Norway AS planlegger å regulere Dypingvatnet. Fra beregninger gjort av søkers konsulent skal vannstanden være på HRV 1. juni. NVE mener at Dypingvatnet kan reguleres noe i hekkeperioden og da i form av en begrenset senking. En oppdemming av Dypingvatnet på 0,4 meter vil ødelegge dagens hekkelokaliteter. NVE mener hensynet til hekkende storlom må gå foran tilgang til et ekstra magasinivolum som etter reguleringskurver å dømme ikke er av avgjørende betydning. Vi legger da også vekt på at selv om reguleringshøyden reduseres med 40 cm er volumet fortsatt noe større enn det som den først planlagte reguleringen som omfattet Sennvatnet ville gitt.

Landskap og friluftsliv

Kommunen skriver i sin høringsuttalelse at det er kommet flere klager på utførelsen av byggingen av settefiskanlegget. De mener derfor at Mainstream Norway AS bør fokuseres på å rydde den regulerte sonen for trær og busker. Etter et møte med grunneierne i juli 2008 har Mainstream Norway AS gjort avtale med en av grunneierne om å rydde skog rundt Dypingvatnet. I tillegg har Mainstream Norway AS sagt seg villig til å utbedre veien opp til reguleringsmagasinet og utbedre arealene rundt en lokal gapahuk som blir benyttet til friluftaktiviteter. Uavhengig av utfallet av denne søknaden gir eksisterende konsesjonsvilkår NVE myndighet til å følge opp anlegget i en driftfase og pålegge miljøforbedrende tiltak dersom forringelsen skyldes anlegget. Dette gjelder også vannledningen som til dels har en uheldig plassering i elveløpet nedenfor Sennvatnet.

NVE mener at det alternativet som bare omfatter Dypingvatnet vil påvirke landskap og friluftslivet noe. Dersom ytterligere oppdemming utelates samtidig som det settes krav om jevn høy vannstand i lomens hekkeperiode slik det fremgår av ovenstående avsnitt om biologisk mangfold, er NVE likevel kommet til at virkningene er akseptable ut fra den nytteverdien som ligger i noe økt regulering.

Reindrift

Ut i fra høringsuttalelsen til reindriftsnæringen mener NVE at tiltaket ikke vil ha konsekvenser for reindrift dersom kun Dypingvatnet reguleres.

Kulturminner

Dypingmarkas brukere har kommentert at det er registrert en gammel samisk bosetning i området Sennvatnet/Dypingvatnet. Det er ikke beskrevet om tiltaket vil påvirke denne gamle samiske bosetningen. Sametinget har vært på befaring i området uten å ha registrert samiske kulturminner innenfor influensområdet. NVE har derfor ikke tillagt dette vekt.

Oppsummering

I vurderingen legger NVE vekt på at tiltaket vil bedre forholdene for smoltproduksjonen i kritiske perioder med lite nedbør. Eventuelle uheldige virkninger av betydning av økt regulering vil bli på biologisk mangfold, landskap og friluftsliv. Reguleringen kan få negative virkninger for ørretstammen i Dypingvatnet og kompensierende tiltak kan bli aktuelt å gjennomføre. Storlom vil bli negativt påvirket av en økt regulering. Dette kan avbøtes ved å sette restriksjoner på reguleringen i perioden samtidig som reguleringen begrenses ved at det ikke gis tillatelse til ytterligere heving av vannstanden i Dypingvatnet.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelser mener NVE at fordelene og nytten av tiltaket overstiger skader og ulemper for private og allmenne interesser som blir berørt. Kravet i vannressursloven § 25 vil da være tilfredsstilt. Vi gir på denne bakgrunn Mainstream Norway AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til å regulere Dypingvatnet med 2 meter fra kote 128 moh til kote 126 moh på de vilkår som følger vedlagt. Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1, regulering og vannslipp

Regulering av Dypingvatnet tillates med inntil 2 meter fra normalvannstand på kote 128 moh (innmålt topp på fast bolt vest for demning) og ned til kote 126 moh. Dette tilsvarer et vannmagasin på i underkant av 1 140 000 m³ dvs. ca. 670 000 m³ økt magasinkapasitet sammenlignet med konsesjonen fra 2000 der magasinvolumet er på 476 000 m³. Magasinstørrelsen vil da øke med ca. 140 %. Dette tilsvarer et magasinivolum som er større enn det som ble omsøkt i den opprinnelige søknaden som også inkluderte Sennvatnet.

Av hensyn til storlom skal det i perioden 1. juni – 15. juli kun reguleres mellom kote 128 og 127,8 moh. Det vil si at settefiskanlegget kan ta ut i overkant av 2 m³/min i hele perioden uten tilsig fra nedbørfeltet noe som er lite sannsynlig på denne tiden av året. Dypingvatnet skal ha nådd HRV innen 1. juni. Søker har i følge hydrologiske beregninger fra konsulent planlagt reguleringen slik at vannstanden i magasinet skal være ved kote 128,4 1. juni som er 40 cm høyere regulering enn det som er satt som HRV i vilkårene i konsesjonen. Selv med noen begrensninger i reguleringshøyde er det kun i tørrår at det er i underkant balanse mellom magasinivolum og gjennomsnittlig uttak etter de tall som selskapet har lagt fram for planlagt forbruk Vannbesparende tiltak må vurderes eventuelt antall fisk i anlegget.

Det skal settes opp merke ved vatnet som viser høyeste vannstand og laveste regulerte vannstand og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for allmennheten.

Dypingmarkas brukere er uenige i det Mainstream Norway AS mener er normalvannstand. Dette ble avklart under NVEs befaring. Det skal tas utgangspunkt topp bolt som er slått ned i bergrunnen vest for demningen.

Vannuttaket skal begrenses til maksimalt 15 m³/min og gjennomsnittlig forbruk over året skal ikke overstige 8 m³/min. Vannmåler skal installeres og vannuttaket logges kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises for NVE på forespørsel.

Det blir ikke satt krav om slipp av minstevannføring. Slipp av minstevannføring vil medføre betydelig kanalisering ut i Dypingvatnet og være landskapsmessig uheldig ved lav vannstand. Tidvis vil overløp sikre muligheten for noe oppvandring av ørret fra Sennvatnet ved riktig utformet terskel med vandringsmulighet. Uansett kan fylkesmannen ved behov gi pålegg om utsetting i medhold av vilkårenes post 5.

Post 2. Bortfall av konsesjon

Anlegget er i all hovedsak bygget, og vilkårene gjelder for de nye tiltakene som er pålagt igjennom denne konsesjonen, dette gjelder spesielt etablering av vannmåler. I og med at vannuttak allerede er

etablert mener NVE at etablering av vannmåler må tre i kraft så snart det er praktisk mulig, slik at det en kan følge opp vilkår som er knyttet til vannuttaket.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn, m.v.

Detaljerte planer skal godkjennes av NVE og må sendes NVEs regionkontor i Narvik.

Vannledningen til settefiskanlegget virker forstyrrende på landskapsbildet i Dypingområdet. NVE mener denne kan skjermes bedre enn hva de er i dag. Plan for dette og oppgradering av området må inngå som del av detaljplanene.

NVE vil vurdere om eksisterende terskel i utløpet er godt nok utformet med tanke på oppvandring av fisk i overløpsperioder, eventuelt gi pålegg om utbedring av denne om det anses for hensiktsmessig.

Post 5: Naturforvaltning

Eventuelle pålegg i medhold av vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i forhold til tiltakets størrelse og virkninger. Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen å sørge for at forholdene i vassdraget er slik at de stedege fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon. Fylkesmannen kan gi pålegg om å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak.

Post 8: Terskler m.v

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler, eller gjøre andre biotopjusterende tiltak, dersom dette senere skulle vise seg nødvendig. I dette ligger også at eventuell forbedring av gytemuligheter mellom gytemulighetene i bekk mellom Langvatnet og Sennvatnet ivaretas.

Post 9: Rydding av reguleringssonen

Vilkåret er noe modifisert i forhold til standardvilkåret i og med at oppdemming allerede er gjennomført. Vilkåret gir NVE anledning til å pålegge nødvendig rydding i reguleringssonen dersom ikke denne ikke er tilfredsstillende. Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Andre merknader

Drikkevann

Vannveien til settefiskanlegget er vannkilde for vannverket i Dyping, et privat vannverk som forsyner lokalmiljøet. Vannverket krever maks 2 l/s. NVE forutsetter at kvaliteten på og mengden av drikkevannet opprettholdes som i dag.

Kommuneplan

Området ligger i et LNF område og er definert som et viktig friluftsområde. Tiltaket skal ikke være i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Dette må avklares direkte med kommunen.